

POTANSİYEL GİRİŞİMCİLERİN YEMEK PAYLAŞIM EKONOMİSİNE YÖNELİK DESTEKLEME VE KATILIM NİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Lokman DİNÇ

Bu çalışma DGP26-1 No'lu İhtisaslaşma Projesi kapsamında yürütülmektedir.

09.04.2026 - 08.11.2026

“ PROJENİN AMACI ”

Bu çalışma, yukarıda literatürde bahsedilen boşluğu gidermek amacıyla Uyarıcı-Organizma-Tepki (S-O-R) modelini kullanarak yemek paylaşım ekonomisinin algılanan ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerinin potansiyel girişimcilerin yaşam kalitesi ve katılım niyetleri üzerindeki etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Bu kuramsal ve ampirik katkı sayesinde, yemek paylaşımındaki sosyal etkileşim ve yerel katılımın sürdürülebilir girişimcilik davranışlarını nasıl şekillendirdiğine dair yeni bir anlayış geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışma, S-O-R (Uyarıcı-Organizma-Tepki) modelini yemek paylaşım ekonomisi bağlamında kullanarak literatüre kuramsal bir yenilik getirmektedir. Bu modele göre uyarıcılar (S) algılanan ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkileri; organizma (O) girişimcinin yaşam kalitesini; tepki (R) ise destek ve katılım niyetlerini temsil etmektedir. Bu çerçevede çalışma, çevresel ve sosyal uyarıcıların girişimcilik davranışlarını nasıl şekillendirdiğini açıklamayı amaçlamaktadır.

“ PROJENİN ÖNEMİ ”

Paylaşım ekonomisi, bireyler arasında mal ve hizmetlerin değişimini kolaylaştıran sosyo-teknik bir sistem olarak kavramsallaştırılmaktadır (Sigala, 2021). Tüketim kalıplarındaki değişimlerin yanı sıra sosyal, ekolojik ve teknolojik alanlardaki gelişmeler, paylaşım ekonomisinin hızlı biçimde yayılmasına katkı sağlamıştır (Akhmedova et al., 2022). Turizm endüstrisi bağlamında paylaşım ekonomisi, turistlerin konaklama (ör. Airbnb, Couchsurfing), ulaşım (ör. Uber, Lyft) ve yeme-içme (ör. Eatwith, Share Meals) tercihlerinde önemli dönüşümler yaratmış ve geleneksel piyasa yapıları ile toplumsal dinamikleri köklü biçimde değiştirmiştir (Eckhardt et al., 2019).

PROJENİN BÖLGESEL KALKINMAYA ETKİSİ

Bu çalışma Kapadokya (Avanos, Göreme, Ürgüp vb.) gibi spesifik ve dünyaca ünlü bir turizm destinasyonunda yapılması, onun bölgesel etkisini maksimize etmektedir. • Bölgeye Özgü Politika Önerileri: Araştırma, "jenerik" bir paylaşım ekonomisi çalışması değildir; Kapadokya'nın özgün dokusuna odaklanmıştır. Buradan çıkacak sonuçlar, doğrudan Avanos, Ürgüp veya Göreme'deki yerel yönetimlere, STK'lara ve turizm birliklerine "bölgeye özgü" stratejik planlama yapma imkânı tanıyacaktır. • Destinasyonun Yeniden Konumlandırılması: Kapadokya'nın "balon ve otel" turizminin ötesinde, gastronomi ve kültür odaklı, otantik deneyimler sunduğunu kanıtlayan bilimsel bir temel sağlayacaktır. • Sürdürülebilir Turizm Modeli: Araştırma (amaçlı ve kartopu örnekleme) yerel halkın niyetlerini derinlemesine incelemesi, bölgedeki turizmin çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik ilkeleriyle nasıl uyumlu hale getirilebileceğine dair somut öneriler sunacaktır. Bu, "aşırı turizm" (overtourism) riskine karşı pratik bir çözüm modeli oluşturur

PROJENİN ÇIKTILARI

- Araştırma verilerinden bir adet makale ve bir adet bildiri yazılacaktır.
- Bu araştırma, en önemli sosyal çıktılarından birini oluşturacak olan nicel veri üretimidir. Yemek Paylaşımı Etkileri Veri Seti ile Kapadokya bölgesinde (Avanos, Göreme, Ürgüp, Uçhisar, Ortahisar) paylaşım ekonomisinde girişimci olma niyeti taşıyan bireylerden toplanan, yemek paylaşımı faaliyetlerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerine dair algılarını içeren ham anket verileri ve sayısal veri tabanı üretilmiş olacaktır. Girişimcilik Niyeti ve Yaşam Kalitesi Verileri: Potansiyel girişimcilerin yemek paylaşım ekonomisine destekleme ve katılma niyetlerini, yaşam kalitelerini ve bireysel iyi oluşlarını ölçen spesifik değişkenlere ait sayısal verilerin belgelenmesi.

PROJE EKİBİ

- Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Lokman DİNÇ
- Araştırmacı: Arş. Gör. Dr. Meral AKYÜZ